

**ผลการตรวจสอบการแจกผ้าห่มภัยหนาวจังหวัดกาฬสินธุ์
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์**

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบการจัดหาและแจกผ้าห่มภัยหนาวจังหวัดกาฬสินธุ์ ในปีงบประมาณ 2558 ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดกาฬสินธุ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ รวมจำนวน 101 หน่วยงาน เป็นเงินงบประมาณ 35 ล้านบาท จากการตรวจสอบมีประเด็นข้อตรวจพบ ดังนี้

1. มีการแจกผ้าห่มกันหนาวซ้ำครอบครัวยากหลายหน่วยงาน โดยบางครอบครัวได้รับแจกผ้าห่มกันหนาว 2-3 ผืนในปีงบประมาณเดียวกัน
2. ครอบครัวของผู้ที่ได้รับแจกผ้าห่มกันหนาวส่วนใหญ่มีผ้าห่มกันหนาวที่ทอใช้เอง ซื้อ และรับแจกในปีงบประมาณที่ผ่านมาและปัจจุบัน รวมประมาณ 6-20 ผืน บางครอบครัวมีมากกว่า 50 ผืนขึ้นไป ซึ่งมีมากพอและไม่ขาดแคลนผ้าห่มกันหนาวจริง
3. ไม่มีการสำรวจความต้องการเพื่อให้ทราบผู้ที่ขาดแคลนก่อนแจกผ้าห่มกันหนาว โดยครอบครัวของผู้ที่ได้รับแจกจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ ส่วนใหญ่มีผ้าห่มที่ทอใช้เอง ซื้อ และรับแจกผ้าห่มกันหนาวในปีงบประมาณที่ผ่านมา รวมจำนวนมากกว่าจำนวนสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ในครอบครัว
4. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ไม่ประกาศการยุติการให้ความช่วยเหลือทันทีเมื่อภัยพิบัติหนาวสิ้นสุดลง โดยจังหวัดกาฬสินธุ์มีการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติฉุกเฉิน เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2557 ทำการประกาศครอบคลุมทั้งจังหวัด ซึ่งมีทั้งหมด 18 อำเภอ และสภาพอากาศตั้งแต่วันที่ 22 มกราคม 2558 เป็นต้นไป มีอุณหภูมิเพิ่มสูงกว่า 15 องศาเซลเซียส ซึ่งเป็นระดับอุณหภูมิตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 กรณีภัยหนาว แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ได้ประกาศสิ้นสุดภัยพิบัติเมื่อวันที่ 27 ก.พ. 2558 ซึ่งล่าช้ากว่าข้อเท็จจริงจำนวน 37 วัน ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังมีการแจกผ้าห่มกันหนาวหลังจากวันดังกล่าวอยู่
5. มีการจัดซื้อผ้าห่มกันหนาวในราคาแพงกว่าราคาตามท้องตลาดจำนวน 83 หน่วย จากทั้งหมด 101 หน่วย เป็นเงิน 10.61 ล้านบาท โดยได้นำเงินส่งคืนคลังครบถ้วนแล้วจำนวน 72 หน่วย เป็นเงิน 3.85 ล้านบาท ยังไม่ส่งคืนจำนวน 9 หน่วย เป็นเงิน 6.71 ล้านบาท และส่งเงินไม่ครบถ้วนจำนวน 2 หน่วย ยังขาดส่งเป็นเงิน 0.05 ล้านบาทรวมเป็นเงินที่ยังไม่ได้ส่งคืนคลัง 6.76 ล้านบาท
6. อุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังประกาศ ไม่สอดคล้องกับความหมายของอากาศหนาวจัดผิดปกติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 ส่งผลให้รัฐต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณมากกว่าที่ควร เนื่องจากจำนวนผู้ประสบภัยหนาวตามเกณฑ์อากาศหนาวที่อุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส จะมีมากกว่ากรณีอากาศหนาวจัดผิดปกติ ทำให้เป็นช่องทางให้หน่วยงานต่างๆของรัฐใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อจัดหาผ้าห่มให้กับผู้ประสบภัยหนาวมากเกินไป

ข้อเสนอแนะ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แจ้งให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1. ให้นายกรัฐมนตรีสั่งการให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาทบทวนความหมายของคำว่า อากาศหนาวจัดผิดปกติเข้าข่ายเป็นภัยพิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 ข้อ 5 ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หากเห็นว่าเหมาะสม เห็นควรให้มีการทบทวนการกำหนดอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียสตามหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุน ราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์อากาศหนาวจัดของ กรมอุตุนิยมวิทยา และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556

2. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พิจารณาดำเนินการดังนี้

2.1) สั่งการให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ จัดหาผ้าห่มเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวเป็นไปอย่างประหยัด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของรัฐและ ประชาชนที่มีปัญหาขาดแคลนผ้าห่มกันหนาวอย่างแท้จริง

2.2) กำชับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดอื่น ๆ ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุดที่ มท 0617/ว 406 ลงวันที่ 29 มกราคม 2556 ในการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินเป็นรายพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในช่วงเวลานั้น มิใช่ประกาศ ครอบคลุมทั้งจังหวัด และหากภัยพิบัติดังกล่าวได้สิ้นสุดลงให้รีบประกาศวัน เดือน ปี ที่สิ้นสุดภัยทันที

ผลการดำเนินการของหน่วยรับตรวจ

1. นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชามอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาความเห็นของ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยกระทรวงการคลัง พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของสำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดินและแก้ไขตามหนังสือที่ กค 0406.3/ว.144 ลงวันที่ 20 พ.ย. 58 โดยแก้ไขหลักเกณฑ์การ ใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 ข้อ 5.1.14 จาก กรณีอากาศ หนาวมีอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส และมีช่วงเวลาอากาศหนาวยาวนานติดต่อกันเกิน 3 วัน ให้จ่าย ค่าจัดซื้อเครื่องกันหนาวสงเคราะห์ราษฎรได้เท่าที่จ่ายจริงคนละไม่เกิน 240 บาท ทั้งนี้จังหวัดหนึ่งไม่เกิน งบประมาณปีละ 1,000,000 บาท เป็น กรณีอากาศหนาวจัดผิดปกติมีอุณหภูมิต่ำกว่า 8 องศาเซลเซียสและมี ช่วงเวลาอากาศหนาวยาวนานติดต่อกันเกิน 3 วัน ให้จ่ายค่าจัดซื้อเครื่องกันหนาวสงเคราะห์ได้เท่าที่จ่ายจริง คนละไม่เกิน 240 บาท ทั้งนี้จังหวัดหนึ่งไม่เกินงบประมาณปีละ 1,000,000 บาท โดยการกำหนดดังกล่าวให้มีผล บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2558 เป็นต้นไป

2. กระทรวงมหาดไทย ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยได้แจ้งให้ ทุกจังหวัดทราบพร้อมทั้งแจ้งส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด (ตามหนังสือที่ มท 0617/14077 ลงวันที่ 23 ก.ค. 58) ดังนี้

2.1) ในการจัดหาผ้าห่มหรือเครื่องกันหนาวเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวให้จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัดและเป็นไป อย่างประหยัด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของรัฐและประชาชนที่มีปัญหาขาดแคลนผ้าห่มกันหนาว อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ให้มีการประสานงานระหว่างส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วยกันกับเอกชน และ องค์กรการกุศลที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ความช่วยเหลือเป็นไปอย่างทั่วถึงและไม่ซ้ำซ้อนกัน

2.2) ในการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้กำหนดพื้นที่ที่เกิดภัย เป็นรายหมู่บ้าน/ชุมชน ตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในช่วงเวลานั้น มิใช่การประกาศครอบคลุมทั้งจังหวัด หากภัย พิบัติส่งผลกระทบเป็นวงกว้างขึ้น ก็ให้ประกาศเป็นรายพื้นที่ตามความเสียหายที่เกิดขึ้น และหากภัยพิบัติ ดังกล่าวได้สิ้นสุดลงให้รีบประกาศวัน เดือน ปีที่สิ้นสุดภัยทันที โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0617/ว 406 ลงวันที่ 29 มกราคม 2556

.....